

יאיר ניצני מרים גבה

70 משפטים שישראלים אומרים

יאיר ניצני סוגר את שבוע העצמאות עם שבעים ביטויים שאפשר לשמוע רק במדינת ישראל

איורים: טל לוד

בטח! איפה היית בצבא?

בגדול אהבתי. יש על מה לדבר?

בעקבות יום העצמאות שבא עלינו לטובה אספתי עבורכם 70 משפטים וביטויים שנאמרים רק על ירינו, הישראליים. משפטים שכל ישראלי מכיר מהיום שהוא עומד על דעתו, אבל אם הוא יגיד אותם במדינה אחרת יחשבו שרעתו השתבשה ויפנו אותו למוסד הפסיכיאטרי הקרוב.

הרושם שמשפט זה או אחר חשוב מחברו, וגם כי המדינה שלנו כולה מסודרת בסדר אקראי, ובכל זאת זה עובר מצוין בדרך כלל.

1. לכלכת. לא קשור לענייני ניקיון, שעליהם אנחנו פחות מקפידים, אלא לענייני התנהגות בין-אישית, שבהם כולנו פולנים. הביטוי מיועד למי שהתנהג בצורה לא נאותה וגם העז להיתפס. לעיתים נוהגים להרצוף צמיד לביטוי גם נקבה – "לכלכת אותה". למשל: "אני מזוין אותך לחתונה של הבת שלי, ובמקום זה אתה הולך לסרט? לכלכת אותה בגדול. לפחות תשלח מתנה".

2. שיהיה לך לבריאיות / שיהיה לך בהצלחה. לרוב, לא מדובר כאן באיחול אמיתי, להפך. "מה שברחת לעשות הוא בניגוד גמור לדעתך, והלוואי שתחזירי אלי בעוד חודש על ארבע ותגירי שצוקתי. אבל מכיוון שלא נעים לי להגיד לך הלוואי שתכשלי, אני מאחל לך בהצלחה ומקווה שתכשלי", או "מאחל לך לבריאיות בתקווה שתחטפי שלבכת חוגרת".

אן ד'ה face

מה הולך, צוקי?

3. עזוב אותי, באמשיך. אין לי שום עניין לבצע את בקשתך. אין כאן שום קשר לאימהות או להורים בכלל, לא ברור בדיוק מדוע השתרבבה כאן אמא, אבל אולי הכוונה היא לעזוב אותך בשקט וללכת להציק לאמא שלו (או מה אם היא נפטרה לפני 15 שנה).

4. למה מי מת? לא יקרה, לא יעלה על הדעת, אין מצב. עובר מצוין, אבל עדיף לוודא קודם שמי שאתה מפנה אליו את הביטוי לא באמת איבד לאחרונה קרוב משפחה. אנב, זהו צידוף שאינו ניתן לתרגום. "Why, Who died?" לא נשמע טוב.

5. מה אתה אומר? נאמר בשני אופנים, ובשניהם אין ציפיה לקבל תשובה. האחד הוא קריאת התפעלות והשתאות מע"צבנת במהלך שיחה: "היא עזבה אותו וגרה עכשיו עם עובר זר במיקונוס. מה אתה אומר?".

6. עוד לא אבדה תקוותנו. אחד משיאי ההמנון המוכבד שלנו משמש גם לזל"ז וזל במישהו שעדיין חושב שישג מטרה חסרת סיכוי. "הוא מקריח בדיוק כמו אבא שלו, אבל עוד לא אבדה תקוותנו, הוא ממשיך להעביר מצד לצד כאילו עוד יש לו שיער".

7. תעשו אבן ירו מספריים. כאשר לא מצליחים להגיע להכרעה, נשלפת האופי ציה המשלבת מזל ומראית עין של אסטרטגיה מר"רכבת. הרי האבן שוברת את המספריים, נייר עוטף את האבן, והמספריים חותכים את הנייר. לדוגמה: כל מגישי הצעות למכרו על מניות בוק הגישו הצעות דומות. יאללה, תעשו אבן ירו מספריים.

8. קלע לו בול בפוני. הצליח למקר את הרעיון או השיג את המטרה באופן מדויק וברור. ציטוט מהשיר הנפלא "גוליית" של להקת כוורת. היום משמש כל מיני הייטקיסטים מעצבנים לתאר כמה הם דייקו בתחזיות שלהם על הצלחת החברה.

9. שרוף עליה. במקום לתאר סיבה לטלפן למכבי אש, זו הפכה

להיות המחמאה האולטימטיבית שהגבר הישראלי מפנה ליקרות לו מכל – אישה או קבוצת כדורגל. ניתנת להחלפה במונח אחר מאותו עולם – דלוק עליה, או מעולמות מכאיבים אחרים – גזור עליה, הרוס עליה.

10. על האש. עור מונח דליק, שיש לו פירוש דרימשמעי. במובן נוקל הקלאסי מתייחס למנגל, ובמובנו השני – לביצוע כללי של משימה: "עשית הומנה של F-15 מהאמריקנים?" "על האש. התקשרתי לשר ההגנה שלהם, הבעיה שהוא בדיוק עושה על האש".

11. אכלת אותה. אם שריפה היא מחמאה, למה שאוכל – דבר מהנה לכל הרעות – לא ישמש ביטוי שלילי? לא ברור מי היא בדיוק אותה "אחת" שנאכלה, אבל כנראה הכוונה היא לא לקדירות בקר משובחת, אלא יותר למשהו מאזורי הביטוי הפחות ספרותי "אכלת ז...". כמו כן, יש שיאמרו שמדובר בביטוי שובניסטי: למה לא אומרים "אכלת אותו"?

12. על הפנים. לא קשור לקוסמטיקה, אלא לתיאור של מצב נפשי או בכלל. "מאז שהוא עבר לגור עם המזכירה שלו אני על הפנים. לא אוכלת ולא יוצאת מהבית".

13. לא, אין דברים כאלה. משפט יחיד במינו, שאפשר להשתמש בו לחיוב

או לשלילה. שימו לב שכיאה לעברית של היום, הוא מתחיל במילה שלילית. "לא, היא מארחת שאין דברים כאלה". ולחלופין: "לא, הוא מטומטם, קמצן ונורניק, שאין דברים כאלה".

14. מה יהיה? / מה הולך? / מה קורה? במונח העכשווי, הכוונה היא לא להתעניינות מפ"רגנת במצבך אלא יותר ל: "הבוב, אני ממתין פה כבר שעה, מה קורה?".

15. חיים [במלרע]. אין כאן כוונה לתיאור הקיום הפיוז שלנו, אלא לקיצור של "חיים שלי". השאלה "מה נשמע, חיים?" לא עוברת טוב עם אנשים ששמים הוא חיים.

16. אוש. תוספת מפנקת שמוסיפים לכל מיני מילים, ומקורה כנראה בביטוי ההיבה קוש קוש: בת מצווה, אינס"טוש. לא ירחק היום ויהיה לנו שר ביטחונשו, שרת תרבותו וראש ממשלוש.

17. קופץ לי. כמוכן אין כאן שום כוונה לעידוד לפעילות ספור"רטיבית אצל הזולת, אלא לרצון להניד באופן מע"ליב: הבקשה שלך ממש לא מקובלת עלי, ואין לי שום כוונה לבצע אותה. לא ברור מהיכן ולאן אמורה להתבצע אותה קפיצה. לא נראה לי שיש למישהו או למישהו אינטרס שכן שיהם יקפוץ על מקום אסטרטגי בגופם, זה עלול לכאוב.

18. תעשה לי נס. אם אתה לא בדרך לנתיבות או לקברי צדיקים, הכוונה היא כמוכן לכוס קפה נמס (שזה נס אם היא תצא טעימה). ואל תנסו את זה בחו"ל, כי אין דבר כזה miracle coffee.

19. פצצה / אש / טילים. בתור מדינה קרבית, לא מפתיע שכמה מהמחמאות הגרולות ביותר שלנו משתמשות בשפה מלחמתית. לא בטוח שלהגיד למישהי שהיא "נראית פצצה" יע"בור גם במקומות אחרים בעולם, בטח לא בררודן או בהירושימה. מזכרים גם הביטויים "פצצות לגבות" ו"רסיסים לריסים", ששייכים גם למשפחת החרוזניים ("מה הקשר בין מחט לתחת", "מה העניינים? בונים בניינים", ועוד).

20. אוכל אותו לארוחת בוקר. בא להבהיר שאין שוויון בין שני האנשים המדור"רים, ואחד עולה על חברו לאין שיעור. לעולם לא ייאמר בהקשר של ארוחת צהריים או ערב, וגם לא בהקשר של חטיפי. לפעמים ייאמר גם בציון התיבול: "אוכל אותו בלי מלח".

21. כן כן, לא לא. ביטוי משונה שאין בו שום הגיון, אבל עדיין כולם מכינים בדיוק למה הכוונה. אפשר גם "טוב טוב, לא טוב לא טוב". בכל מקרה, מי שאומר את המש"פט הזה מתכוון שהצד השני צריך להחליט מה הוא רוצה, ושיחליט כבר. או במקרה הפולני – אם הוא לא יגיד "כן", אני לא אוכל איתו בחיים. לא נשמע

האם אתם חושבים שיש לכם את כל הכלים?

באמצע, בין חכם קטן מאור, טיפש גדול, סתום בלחץ ומטומטם קליני.

39. הלו, בלי ידיים.

משמש גם נגד הטרדות מיניות וגם נגד כאלה שממשישים חלות בסופר ביום שישי.

40. בלתי עציב.

נסים אלוני הגאון כופף את העצב לפועל שלא היה קיים קודם בעברית, על משקל בלתי שמיש, בלתי כשיר, ומשמעו אדם שרק מבסוט כל היום, וגם הבשור רה המרה ביותר לא תעציב אותו. בקיצור – ישראלי טיפוסי בערב שירה בציבור.

41. אכלנו מאותו מסטינג.

סמל לחברות של שנים, גם אם החלה הרבה אחרי הצבא. "הוא משחק אותה כאילו הוא וברוס ספרינג" גסטין אכלו מאותו מסטינג."

42. חפש ת'חברים שלך.

עוד דרך ישראלית להגיד: אין לי שום כוונה לעשות מה שביקשת; לצורך העניין הוה אנתנו לא חברים, ולכן תפנה למי שהם כן חברים שלך בבקשה לעזור לך להעביר דירה כי אתה מתקמצן על חברת הובלות.

43. במדינה מתוקנת זה לא היה קורה.

הדובר יוצא מנקודת הנחה שהמדינה מקולקלת, ויש לתקן אותה. "הלכתי למשחק, והקללות היו בלתי נסבלות. במדינה מתוקנת זה לא היה קורה". זה הרגע להמליץ לכוור לנסוע למשחק כדורגל באנגליה, ואחרי שאלפיים שיכורים יקיאו עליו את תכולת הפאב, הוא יבין מה זו מדינה מתוקנת.

44. איפה הם יושבים?

לא מדובר במי שמעוניין לבקר אסירים בכלא, אלא במי שהולך לביקור ניהומים בשבעה. מקובל להשתמש בו כשמודיעים לך שמישהו מת, לא עלינו, ואחרי שסיימת להתעניין בן כמה הוא היה ולמה זה קרה ולהמציא תירוץ למה לא תוכל להגיע להלוויה.

45. הביא לו בהפוכה.

עשה לחברו תרגיל בלתי צפוי. שיהיה ברור: מדוי בר במחמאה.

46. פיפי.

כמו הרבה ביטויים שקוצרו עם השנים מחוסר זמן פנוי, הביטוי "עשיתי פיפי במכנסיים מרוב צחוק" קוצר ל"פיפי". שמע היו שם קטעים – פיפי".

47. איפה אתה לא רואים אותך?

סוג של התקפה של מישהו שבעצמו לא שמר על קשר וחושב שאם הוא יתקוף, הוא ייצא בסדר.

48. מה הייתי עושה לה.

הדרך של הגבר הישראלי להחמיא לאישה היא בעצם להחמיא לעצמו. במקום להפליג בשבחה של הבחורה, לתאר את יופייה, חוכמתה ומידותיה הטובות, הגבר מתרברב בביצועיו המינייים המרדומיינים. סביר להניח שהרבר היחיד שאותו גבר יעשה בהי מנך היום זה ספוגג'ה בבית ושופינג לפי הירשימה ששלחה אותו.

49. לא רוצה להעליב, אבל...

כאן בדרך כלל יגיע עלבון בריבוע. "לא רוצה להעליב, אבל אתה מה זה השמנת".

50. אני רק שאלה.

ביטוי עתיק, שנכנס לשימוש בימים שהתור בקופת

האם אתם חושבים שיש לכם את כל הכלים?

30. כאן גרים בכיף.

שלט המוצב על דלתות של הרבה משפחות בישי ראל. נכון, לפעמים גרים כאן בכיף, אבל סביר יותר ש"כאן חיים בסדר", או "כאן חיים בדירת 3 חדרים עם משכנתא וכלב". כדי להתאים את ההבטחה למי ציאות, כדאי להכין שלטים עם כיתובים כמו "כאן גרים ברגשות מעורבים", "כאן גרים באופן מורכב", "כאן גרים בחוסר ברירה" או "כאן גרים בלי שקל – אז עדיף שתפרצו לשכנים, שם באמת גרים בכיף".

31. תעשה לי הפוך חלש בלי קצף, רותח, עם חלב עיזים וסויה בצד.

הישראלי מרשה לעצמו להתפרע עם הרגלי הקפה ההוויים שלו, אבל כשיגיע לחו"ל הוא יבקש קפוצ'ינו ולא יוסיף בקשות מיוחדות, כי הוא מפחד שיקבל על הראש (וגם כי אין לו מושג איך אומרים את כל זה באנגלית).

32. אין עשן בלי אש.

ביטוי שלקוח מעולם הקומיזיצים. מקובל להשת" מש בו כאשר מצטברות שמועות לא סימפטיות על מישהו. האמת שמדובר בביטוי בעייתי, הרי יש עשן גם כשאין אש, תלכו להופעה של עומר אדם ותראו.

33. אם הוא מגיע – אני קוגלגר.

קוגלגר הוא מסכ כדורי, וכשהיינו ילדים היינו בונים מהם עגלות כדי לרדת בירידות ולדמיין שיש לנו קרטינג. הבחירה במילה הסרת משמעות, והיום אף אחד מתחת לגיל 50 לא יודע בכלל מה זה קוד גלגר, כך שאנשים עלולים לחשוב שזה סתם מישהו שגר ליד כיכר קוגל בחולון ושותה בירה לאגה אולי בגלל זה, יש שמעברתים את הביטוי ל: "אני צנצנת". "אם היא רופאה, אני צנצנת".

34. אין אף אחד בבית.

הביטוי שינה את ייעודו המקורי ואינו מתייחס בהכרח להימצאותו של מישהו בבית (ממילא מאז המצאת הטלוורי אף אחד לא הולך לבית של מי" שהו אחר בלי לוורא קודם שהוא שם), אלא להיותו של הנשוא לא מחובר לעצמו. "מאז שהוא על גראס רפואי – אין אף אחד בבית".

35. איפה הוא ואיפה היא.

לא מדובר בשאלה, אלא בקביעת מעמדות כל" כליים או חברתיים, במשמעות של "הם בכלל לא באותה ליגה". לרוגמה: "אחרי הפרידה היא עברה לגור עם טייקון בקליפורניה והוא ממשיך לעבוד בסביח עם אמא שלו".

36. אל תקשקש לי בקומקום.

סוג של "אל תבלבל לי את המוח". לא ברור איך השתרבב לכאן הקומקום, אבל ייתכן שהגיע הזמן לעדכן אותו ל"אל תקשקש לי במקינטה", או "אל תבלבל לי במכונת האספרסו – ובטח אל תשפוך לתוכה קפה שחור".

37. תודה רבה לך באמת.

התוספת "באמת" עושה את כל ההבדל, וכמוכן פירושה הוא ההפך מ"באמת". קצת דומה ל"ממש תודה", כשאתה עושה משהו עבור מישהו והוא מס' תייג ו/או חושב שמגיע לו הרבה יותר מזה. למשל: – אני אחזיר לך חצי מהחוב, בסדר? "תודה רבה לך באמת".

38. מטומטם פורטה.

שילוב של עברית ואיטלקית ("פורטה" באיטלקית – חזק). יש להניח שהביטוי הגיע ארצה עם התרופה אקמול פורטה. בסולם הטמטום, המונח נמצא בערך

האם אתם חושבים שיש לכם את כל הכלים?

טוב באנגלית: "yes yes, no no".

22. יש על מה לדבר?

לקוח מעולמות הרכב והמשא ומתן, כשמופיע במור דעה מחיר והקונה מקווה לשלם פחות. "אני בעיין של המיצובישי, יש על מה לדבר?" שאחריו יבוא בררך כלל: "אחי, אתה ממש לא בכיוון, ככה אני לא בא לרמת גן כל הדרך מגבעתיים".

23. לי זה עולה יותר.

הצד השני של עולם ההתמקחויות. כשנותן שירוי תים או מוכר ישראלי מקבל הצעת מחיר שלא נראית לו, הוא לא יסתפק בלהגיד שוה נשמע לו מעט, אלא יבהיר שבניכוי חומרי הגלם ועלויות הייצור – הוא בררך לפשיטת רגל.

24. חתיכת אפס מאופס.

לא מדובר במושג מעולם המתמטיקה. הרגשה מז' לזלת שמדובר כאן לא באפס רגיל, אלא באפס שעבר סוג של איפוס נוסף. לרוגמה: "הבן אדם שיחק לנו אותה מנהל שיווק ומומחה בדיגיטל, אבל מדובר באפס מאופס שאין לו אפילו חשבון אינסטגרם עם שלושה עוקבים".

25. אחד בתוך התחת של השני.

לשמתח כולנו, לא מדובר במשהו פיזי, אלא בשני אנשים הכרוכים זה בזה ברמה המנטלית, מזינים זה את זה או נמצאים הרבה ביחד, באופן ריג וכלי תי ניתן להפדרה. נאמר לרוב בנימה ביקורתית, על גבול הקנאה.

26. החליף דיסקט.

הכוונה כאן היא למישהו ששינה לגמרי כיוון וגיי שה. "חברי'ה, נדרמתם על ההגה, הגיע הזמן להחליף דיסקט". מכיוון שדיסקטים כבר יצאו משימוש, אולי הגיע הזמן להחליף דיסקט גם בתחום הביטויים ול" עבור להשתמש ב"החליף קובץ MP3".

למילה "החליף" עוד צירופים רבים. למשל: החליף קירומת – עבר לעשור הבא בחייו, או בפשטות, הוי דקן. מקובל להתחיל להשתמש במונח אחרי גיל 30. על ילד שעבר מגיל 10 ל־11 זה נשמע פחות טוב. החליף צבעים – אדם שגוון פניו משתנה עקב מבר' כה או מרוב לחץ ("הבן אדם ראה את אשתו במועדון חשפנות והתחיל להחליף צבעים").

החליפו נוזלים – התנשקו, או יותר מזה.

החלפתי לו – מכיר אותו עוד משהיה תינוק ("מנכ"ל החברה, עאלק. אני עוד החלפתי לו").

27. חרא בלבן.

הלבָן, למי שלא מכיר, הוא סוג של יוגורט מודל 1948. הביטוי משמש לתיאור מצב רוח, מצב בריאותי או אירוע לא מוצלחים. "איך היה המבחן? חרא בלבן". מצד אחר, הגיע הזמן לעדכן את הביטוי. מצד שני, לא בטוח ש"חרא ברנוגה" או "חרא ברניאלה תות" יעברו.

28. שיחקת אותה.

הצלחת, הגעת רחוק, דפקת את המערכת. מהי צירופים הלא ניתנים לתרגום: "You played her" נשמע כמו משהו שיגיד מישהו שממש לא שיחק אותה בחיים.

29. איפה היית בצבא?

השאלה שמתישוה (סביר להניח שאחרי חצי דקה) תעלה בכל שיחה בין שני ישראלים. כמו שאמריקנים שואלים זה את זה "איפה למדת בקולג'?". על פי הת' שובה שתיתן, תדורג ותסווג על ידי עמיתך לשיחה. אם השואלת תהיה תיירת, התשובה של הישראלי תהיה תמיד: "הייתי לוחם בסירית מטכ"ל".

האם אתם חושבים שיש לכם את כל הכלים?

קטן עלי: לא מדובר במידת חולצה, אלא בהצהרה של אדם שהוא מסוגל לבצע את המשימה בלי שום קושי. "דוקטורט בפזיקה גרעינית בהרווארד? קטן עליך. הרי בתיכון עשית שלוש יחידות מתמטיקה ופיצחת גרעינים"

חולים היה ארוך, והתכמולוג התורן היה בא ומנסה להיכנס בלי לעמוד בתור. מי שעדיין משתמש בטריק הזה היום חושף את עצמו לשאלה בתוך כמה שניות מישהו יעיר לה ותפתח קטטה.

51. אני אחרך.

גם זה ביטוי מהעולם המופלא של התורים. אם אתה האחרון בתור, או אני אחרך, ואם יבוא מישהו ואני לא בסביבה, תפקידך לשמור לי על התור. כל זה למרות שאנחנו זרים ולא דיברנו מעולם.

52. קטן עלי.

לא מדובר במידת חולצה, אלא בהצהרה של אדם שהוא מסוגל לבצע את המשימה בלי שום קושי. "דוקטורט במתמטיקה ובפיזיקה גרעינית בהרווארד? קטן עליך. הרי בתיכון עשית שלוש יחידות מתמטיקה ופיצחת גרעינים".

53. עלה לו הדם לראש / עלה לו הסעיף / עלו לו הטורים / קפץ לו הקוף / קפץ לו הפקק / חטף הפפה.

לאסקימוסים יש 50 מילים לתיאור שלג, ליש ראלים יש מספר דומה של ביטויים לתאר מישהו שהתעצבן ואיכר את זה.

54. בקטע טוב.

משהו שלילי, שמנסים איכשהו להציג כחיובי: "הוא מעצבן / קמצן / אידויט - אבל בקטע טוב".

55. לידות בתוך הנגמ"ש.

נפתלי בנט אוהב את הביטוי הזה, כי הוא גורם לו להרגיש שהוא עדיין בסיירת ושבעוד רגע יוצאים לר"גילה. הכוונה לאחד שנלחם בחבריו לקבוצה ומאשם שגורם לו נזק. אישית, אני מעדיף לא להיות בכלל בתוך נגמ"ש, אלא לנוע בכלי תחבורה מפנקים יותר. לכן המצאתי ביטוי חריש: לתקוע גרעפסים ביאכטה.

56. השתן עלה לו לראש.

אדם שתחושת החשיבות העצמית בכללה אותו, והוא שכח מאין בא. יש מונח נוסף לתיאור מצב כזה: "הוא חושב שהשמש זורחת לו מהישבן". כך שיתכן שהשתן שלו נאלץ לעלות לראש כי השמש תפסה לו את כל המקום באגן. בכל מקרה, למי שהשתן עלה לו לראש, אני ממליץ על קתטר באף.

57. תפס תחת.

עוד ביטוי שהתחיל מנישת הפרוקטולוג והגיע רחוק. אדם המתנשא על הסביבה וחושב את עצמו ליותר ממה שהוא. כנראה גם משהו בהליכה שלו ובצורה שבה הוא מתנהל עם הישבן השתנה, והסייבכה חשה בזה. ועדיין, עדיף מי שתופס תחת על מי שתופס תחת של אנשים אחרים בלי לבקש.

58. יש לו יומולדת, אפשר לארגן לו איזה זיקוק?

עוד ביטוי שישראלי משתמש בו רק בארץ. ישראליים ממציינים ימי הולדת בלי קשר לתאריך, בתקווה למנה אחרונה במסעדה על חשבון הבית.

59. להגדיל ראש.

הכוונה היא שתפסיק לשחק אותה טמבל שלא מכין מהחיים שלו ותיקח פיקוד. לא לבלבל עם התייחסות כזו ל"ראש" ששמים כבאנג או לראש של עורך בן עמי.

60. הגעת לי עד פה.

לא ברור בדיוק עד לאן הגעת לו - אם מדובר בצ"וואר, באף, מעל העיניים או מתחת לחגורה - אבל

66. מי דיבר אליך?

לגמרי לא שאלה שמצפה לתשובה, אלא אמירה מאוד ברורה שהשיחה שנערכה כאן לא כוונה אליך ודעתך ממש לא רלוונטית, או כדאי שתפרסם, אחרת הבא שידבר אליך יהיה פרמדיק באמבולנס.

67. "יש לי רק חמישה מוצרים, אפשר?"

האחות החורגת של "אני רק שאלה". אין צורך בהרבה הסברים, מדובר בתור לסופר. האדם הסביר יענה בדרך כלל "כן", כי לא נעים לו לצאת מניאק, אם כי אחרי המסתנן החמישי, הסבלנות צפויה להי"תקצר (ביחס הפוך לתור). אגב, במדינות המערב בקשה כזו עשויה להתקבל בתגובה שבין חוסר הבנה לבין זעם ונתיקות היחסים הרפולומטיים עם ישראל.

68. מאיפה משתין הדג.

אם מישהו עוקף אותך בתור בסופר בטענה שיש לו רק חמישה מוצרים, אפשר להבטיח לו נקמה בס"גנון מחלקת הדגים בסופר. לרוב מדובר בהתרבר"בות בפני צד שלישי על הדרך המתוחכמת שבה אתה מתכוון לנקום במאן רהו. באופן אישי אני נוהר מלהגיד לאנשים "אני אראה לך מאיפה משתין הרג", מפחד שאותו אדם ישלוף קרפיון ויגיד: "נו, תראה לי מאיפה".

69. לא דופק חשבון.

לא מתחשב בוולת, עושה מה שבראש שלו. אין דבר שישראליים אוהבים יותר מלא לרפוק חשבון. ואחרי זה מתפלאים שאנחנו לא טובים במתמטיקה. לדוגמה: "ביבי אומר שהוא לא דופק חשבון לרוסים האלה. מפיצץ את הסורים האלה וזהו".

70. נכון שהבטחנו 70, אבל אתם יודעים איך זה בישראל, מילה זו לא מילה, שעה זו לא שעה, ומספר זה לא מספר. תגידו תורה שהגענו עד פה, ואם לא טוב לכם - יום טוב לכם. ●

yairn@israelhayom.co.il

כוונת הדובר היא שנמאסת עלי, חצית את כל הגי' בולות בהתנהגותך הכלתית מקובלת, ועדיף שתתרחק לפני שהחבר החזק והעצבני שלו יגיע עד לפה.

61. גנב בן גנב.

בניגוד לסתם גנב שמפיק מחירים, כאן מדובר בגנב עם ייחוס, כי גם אביו היה גנב. למרות שבמ"קוד מדובר בתיאור של גנב יותר גרוע, ייתכן שהיום צריך להקל איתו, הרי מדובר באדם אומלל שהילדות לצידו של אב נוכל הסלילה אותו לתחום הגנבות.

62. גם יפה וגם אופה.

בחורה המשלבת שתי תכונות חיוביות באדם אחד, גם נראית טוב וגם יודעת לבשל. התחיל באיזו פרי"סומת לעוגות בשנות ה-80, והיום נשמע כמו משהו שרק רבנים שמנסים לצאת בסדר עם נשים יכולים להגיד. אפשר לערכן עם: גם יפה וגם רופאה, או לגי'ברים: גם יפה וגם מעמים בבופה.

63. כמה אתה מביא?

הכוונה היא לא "כמה הבאת בבחינה בפקולטה לר"פואה? אלא כמה כסף אתה מרוויח. לדוגמה: "כמה מביא שופט במחוזי?". לרוב נלווים לשאלה מונחים כמו "בוכטה", "סטפות", "חבילות" או "ערימות".

64. באנו להרים.

לא את הפסנתר במדרגות, אלא את האווירה במ"סיבה. המונח המעורבן של "לעשות שמח". לדוגמה: "מי בא להרים במסיבת קרייקי במועדון 'החתול החי' רש'?" הצד השני שלו הוא הדרישה מכל מי שמאיים לבאס את הערב או לפגוע באווירה: "די להוריד".

65. שתית נפט?

עוד ביטוי שמכוון לכל מי שנראה לא מרוצה, מעקם פרצוף או מציג מה שמכונה "פרצוף תחת". פעם נפט נחשב למקור אנרגיה יקר ערך, שגם אחראי למיליו התגורים ולחימום הבתים. היום הוא מתאר אנשים שמביאים אנרגיה שלילית ונראים כמו מישהו שבמקום וודקה רד בול שתה תכולה של עששית.